(Nro. 25.)

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę **Nro. 13.** 30. Stycznia 1822.

Wiadomości kraiowe.

Jego Cesarska Mość mocą naywyższéy uchwały Swoiéy z d. 13. Grudnia r. z. ozdobić raczył Krzyżem kawalerskim Ces. Austr. orderu Leopolda, Król. Sardyńskiego Jeneralnego Konzula w Medyiolanie, Bonamico, Król. Prusk. sprawuiącego interessa w Turynie, Petitpierra, i C. K. Konzula w Nizie, P. Negri.

Akt względem żeglugi na Elbie

zawarty w Dreznie d. 23. Czerwca 1821 i podpisany przez Pełnomocników Państw nadbrzeżnych Austryi, Prus, Saxonii, Hannoweru, Danii dla Xięstwa Holsztyńskiego i Lauenburskiego, Xięstwa Meklenbursko-Szweryńskiego, Anhalcko-Dessauskiego i wolnego miasta związkowego Hamburga, których ratyfikacyie ze strony wszystkich pomienionych Państw nadbrzeżnych wymienione zostały w Dreznie d. 12. Grudnia 1821.

(*Ciąg dalszy.*) -

Art. IV. Wolno iest żeglować na Elbie każdemu, który maiąc stosowny okręt otrzymał do tego od swoiey kraiowéy Zwierzchności po uprzedniem badaniu pozwolenie.

Każdy rząd przedsięweźmie potrzebne środki dla zapewnienia się o zdolności tych, którym dozwala żeglugi na Elbie. Pozwolenie (Patent) wydane szyprowi od Zwierzchności kraiowéy przez Władze do tego użyte, nadaie mu prawo żeglować na całey przestrzeni od Melniku aż na morze otwarte i z morza aż do Melniku, tak, iak się samo przez siebie rozumie, że statki szyprów i wypływaiących z Elby na morze i z tego na Elbę żegluiących, powinny mieć owe własności, iakich wymaga żegluga morska.

Państwo tylko, w którego kraiu mieszka szyper ma prawo odebrać onemu patent udzielony.

Atoli oznaczenie to nie wyłącza praw innych Państw, aby szypra, obwinionego o popełnienie w kraiach ich przestępstwa, skoro takowego poymać lub na nim kary rozciągnąć będą mogły, nie miały pociągnąć do odpowiedzialności i ulegania karze, a nawet podług okoliczności, mogą zaniesć do Władz żądanie, aby mu odięły patent.

Art. V. Ceny ładunku i wszystkie inne warunki przewozu, zależą od dobrowolnéy ugody szypra i posełaiącego, lub tegoż mocodawcy i powinny bydź od czasu do czasu ogłaszane drukiem.

Art VI. Dwa lub więcey miest handlowych zaprowadzić mogą między sobą stopniowy czyli hurtòwy przewóz, to iest: z pewną liczbą szyprów, iaką do wzaiemnego handlu za potrzebną osądzą, mogą zawrzeć na czas oznaczony ugodę, w téy wyrazić cenę ładunku, czas odpłynienia, i przybycie, iako też inne oznaczenia odpowiadaiące ich sprawom a nie sprzeciwiaiące się ustawom kraiowym i teraźnieyszéy konwencyi; atoli takowa ugoda po zatwierdzeniu właściwego Rządu powinna bydź ogłoszona drukiem dla wiadomości publiczney.

Art. VII. Wszystkie dotąd istnieiące cła na Elbie, iakoteż wszelki pod iakimkolwiek imieniem znany pobór i podatek, które obciążały żeglugę tey rzeki, ustaią, i zamienione są na ogólny żeglugi podatek, który opłacany bydź winien od wszystkich statków, tratew i ładunków, urzędom poborowym ninieyszą konwencyią ustanowionym.

Podatek ten nie mogący bydź ani całkowicie ni częściowo wydzierżawionym, pobierany będzie w części od ładunku pod imieniem cło Elby, w części zaś od statków pod imieniem należytość rekognicyyna.

Art. VIII. Dla ułatwienia postępowania przy poborze podatku od ładunku, takowy podatek powinien bydź wyrachowany i opłacany podług wagi, a do tego ogólną zasadą będzie cetnar Hamburski maiący w sobie 112 funtów, równaiący się nieiako 116 funtom Pruskim i Lipskim, czyli 96 5/8 funta wagi Wiedeńskiey.

Mierząc długość, używana będzie stopa

Hamburska, których 100 — 91 1/9 Pruskim, 103 1/3 Lipskim a 90 2/3 Wiedenskim stopom.

Od przedmiotów wyrażonych w dodatku N. 1. niewygodnych do ważenia, ważnemi będą oznaczone przy nich wagi.

Art. IX. Od Melnik do Hamburga nie ma bydź więcey pobierano cła Elby od cetnara wagi in brutto iak dwadzieścia i siedem groszy i sześć feników w mon. konw., a mianowicie:

Austryia	gr.	1	den.	9
Saxoniia	»	5	»	3
Prussy	»	13	»	—
Anhalckie	»	2	»	8
Hannower	»	2	»	6
Meklenburskie	»	1	»	8
Daniia	»	—	»	8
Ogółem	»	27	»	6.

Podział tey taryfy co do rozciągłości, wyrażony iest na tyblicy N. 2.

(*Ciąg dalszy nastąpi.*)

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpaniia.

W Paryżu odebrano przez nadzwyczayną sposobność wiadomości z Madrytu, dochodzące do dnia 30. Grudnia. Na posiedzeniu, dnia 28. pomienionego miesiąca, odebrały Stany przesłany przez Władze Kadyxu, opieraiące się rozkazom Rządu, podpisany w d. 21. Grudnia adres, w którym Władze te obiawiaią radość z uchwały Stanów w d. 15. t. m., aby w adressie do Króla wyrażono, iż Stany mniemaią, że teraźnieysze Ministeryium nieposiada potrzebney moralney siły do kierowania sterem Rządu, oraz oświadczaią powtórnie, że Władze »konstytucyyne« Kadyxu poczytuią sobie za obowiązek opierać się stanowczo wszelkimi i każdym rozkazom Rządu, któreby spokoyności publiczney zagrażały. Namieniony adress, z d. 21. podpisali: Naczelnik polityczny D. Manuel Francisco Jauregni, Intendent, D. Juan Jose Sanchez, i Deputowani, D. Xawier Isturitz, D. Pedro Juan de Zulueta, i D. Joaquin Abreu. Takie same adressy przesłali Stanom, naczelnik gwardyi narodowey Kadyxkiey i municypalność konstytucyyna Sewilli, i równie odczytane zostały na posiedzeniu d. 28.

Stosownie do postanowienia Królewskiego wyruszyć powinny w pochód pułki prowincyy Burgos, Soria, Logrono, Lerida i Siguenza; kompaniie wyborowe pozostać maią w głównem mieyscu tych prowincyy dla zwyczayney służby. Drugi batalion pułku piechoty Asturyi, idący z Estremadury do Arragonii, otrzymał rozkaz zatrzymać się w Talavera de la Reyna.

Pułk pieszy Majorka i pułk iazdy Alkantara przeznaczone są do Andaluzyi, aby połączyły się z korpusem będącym pod rozkazami Jenerała Moreno Daviz. Pułk pieszy Espana wyruszył ku Mureyi. W Burgos stracono niedawno Benedyktyna, Mauro Iglesia, który był Officerem pod Merina.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Podług wiadomości z Irlandyi, przygotowano tam nowy bil uwolnienia Katolików, i znakomity prawnik Katolicki, który sprzeciwiał się mocno dawnieyszemu, oświadczył się za teraźnieyszym i spodziewaią się także w Parlamencie pomyślnego skutku.

Oprócz batalionu gwardyi, posłanego do Irlandyi wyruszyły tamże czery pułki piechoty i pułk ułanów. Oprócz tego wezwać miano całą żandarmeryię Irlandzką do czynney służby. Po tym ostatnim środku spodziewaią się nayzbawienniéyszych skutków, ponieważ żandarmowie znaiąc wszystkie kryiówki i działaiąc korpusem, naylepiey wspierać mogą regularne woysko, uwiadomiaiąc dowodzców o punktach, gdzie panuią bunty. Kuryier zapewnia, iż gwardyie przeznaczone są na osadzenie Dublina.

W d. 3. Stycznia odroczony został Parlament przez Kommissyią Królewską do dnia 5. Lutego, w którym to dniu będzie niezawodnie otworzony. Mówią, iż Król powróci z Brigthonu wd. 1. Lutego do Carltonhouse, i mieszkać będzie przez kilka miesięcy w Londynie.

Francyia.

W biórze Ministerstwa woiennego oddalono znowu 63 osób, z tém atoli zapewnieniem, iż w przyszłości skoro się otworzy mieysce będzie na nich wzgląd szczególniey miany.

Z Paryża d. 9. Stycznia. — Izba Deputowanych trudni się nieustannie w biórach swoich rozpoznaniem proiektów do ustaw względem skarbu i prassy. Kommissyia upoważniona do rozpoznania proiektu do ustawy (ieszcze przez P. de Serre przełożonego) względem zatamowania przewinień prassy, obrała na swego zdawcę sprawy P. Chiflet. Kommissyia zaś

rozpoznawaiącą proiekt do ustawy względem pism czasowych podany przez nowego Ministra P. Peyronnet odroczyła posiedzenie swoie na Czwartek d. 10. Nie naznaczono ieszcze żadnego dnia na publiczne posiedzenie.

Słychać, że woysko tworzące kordon na granicach Hiszpańskich, przepędzić ma zimę w szałaszach, które im wystawić muszą gminy. Jenerał Rogniat maiący w tey mierze dozór przybył do Perpignan.

Z Paryża d. 10. *Stycznia.* — Dzisieyszy Monitor zawiera cztery rozporządzenia Królewskie z dnia poprzedzaiącego, mianuiące Ministrami Stanu i Członkami Królewskiey Rady taynéy Xięcia Laval-Montmorenci byłego Posła w Madrycie, Xięcia Doudeauville, nie dawno wyniesionego na Jeneralnego Dyrektora zarządu poczty, Xięcia Narbonne-Pelet, byłego Posła w Neapolu i Wice-Hrabiego Bonald.

Oprócz tego Monitor ten z d. 10. m. b. donosi, iż Król wskutek uwolnienia od obowiązków Posła na Dworze Angielskim, Xięcia Decases, a Xięcia Narbonne-Pelet, w Neapolu, mianował na Posła swoiego w Londynie, Wice-Hrabiego Chateaubrianda, Para Francyi i Ministra Stanu, a zaś Hrabiego de Serre, Ministra Stanu i Członka Izby Deputowanych na Posła w Neapolu.

Król Jegomość, na przedstawienie Ministra Sprawiedliwości darował staremu Lacretelle karę więzienia, na którą skazany był iako autor pisemka ulotnego pod tytułem: *Rognures de la Censure*; za powód do tey łaski Króla, naznaczaią poźny wiek P. Lacretelle, iego zdrowie, iakoteż, iż iest Członkiem Akademii Francuzkiey, a teraz Kanclerzem teyże.

Zdaie się, iż na proiekt do nowey ustawy, względem Policyi nad pismami peryiodycznemi powstaią różne stronnictwa. Już obiawiły przeciwne zdania swoie mniey więcey Dzienniki: Konstytucyionista, Kuryier Francuzki, Drapeau blanc i Quotidienne. Szczególnieysze zawady stawia Art. 3., opiewaiący: »W razie, gdyby duch lub »dążność pisma peryiodycznego lub dziennika »tego była rodzaiu, iżby przez to spokonność »publiczna zaburzona, Religii panuiącey i in»nych za prawne we Francyi uznanych win»ne uszanowanie naruszone, powaga Króla i »istnieiące wedle Konstytucyi urządzenia mogły »bydź zagrożone, zatém Sądy Królewskie, w »których obwodzie zaszły takie zdarzenia, na »posiedzenia uroczystém i po wysłuchaniu Je»neralnego Prokuratora i strón mogą takowe »pismo czasowe lub dziennik zawiesić a w »potrzebie zupełnie utłumić.« Proiekt ten wystawiony iest iako targnienie się na prawo własności, którego nietykalność zaręczyła Konstytucyia i zakrawaiące na konfiskatę, zniesioną przez Konstytucyię i t. d. Tego samego zdania iest także znany P. Fievée w artykule umieszczonym w Quotidienne z d. 9., gdzie przekłada, w mieyscu suspensyi lub zupełnego utłumienia taki wybieg: dziennik, który zgrzeszy w sposobie, iak wyraża Art. 3. i uznany przez Sąd za winnego, ulegaiąc surowszéy karze poddany ma bydź znowu na czas oznaczony cenzurze, podczas, gdy inne dzienniki, nie przewiniwszy nic, mogą bez cenzury bydź pisane. To nowe poddanie pod cenzurę, nastąpić ma podług zdania P. Fievée zaraz skoro Sąd przyymie skargę przeciwko Dziennikowi, i wtedy podług wyroku iaki zapadnie na karę lub uwolnienie, czas ulegania cenzurze ma bydź przedłużony lub odwołany.

Quotidienne wyraża, iż liczba uwięzionych w Saumur wynosi dotąd 22 osób. Officer ze szkoły iazdy, będący w Paryżu za pozwoleniem na pewny czas, a który dowiedziawszy się o odkrytém spisku natychmiast pospieszył do załogi, za przybyciem został uwięziony. Jenerał Porucznik Briche powrócił z Saumur do Tours. Officerowie należący do woyska Pireneyskiego, aż do Kapitana pobierać będą od 1. Stycznia miesięcznego dodatku po 50 fr. wyżsi zaś Oficerowie o iednę miarę żywności dla koni.

Nowy Gubernator domu Inwalidów, Margrabia de la Tour-Maubourg, były Minister Woyny, obiął urząd swóy w dniu 30tym z. m.; podczas wprowadzenia, przysięgi, i przy odwiedzeniu Xiążąt rodziny Królewskiey miał na sobie prosty mundur inwalidów, przez co ściągnął ich uwagę na siebie.

Dzień i noc czynią przygotowania do poświęcenia kościoła Ś. Genowefy. Rodzina Królewska będzie tey uroczystosci obecną. Zwłoki Woltaira i Rousseau złożono w sklepieniu niższego kościoła, które iak inne prywatne groby w tymże kościele otoczone będzie kratą. Część relikwii Ś. Genowefy, przeniesionych do Ś. Etienne du Mont, pozostanie w tymże kościele, gdzie są teraz Missyionarze, inne zaś kościoły Francyi muszą takowe zwrócić.

Niemcy.

Gazeta Nadworna Stutgarska z d. 11. b. m. donosi o nastąpić maiącém zaslubieniu

Jey Królewskiey Mości Xiężniczki Karoli, naystarszy córki Jego Królewicowskiey Mości, Xięcia Pawła a synowicy Króla, z W. Xięciem Rossyyskim Michałem.

Królestwo Polskie.

Nayiaśnieyszy Pan dekretem Swoim z d. 20. Grudnia (1. Stycznia 1821/22.) mianować raczył P. Alexandra Brockiego, Członka Delegacyi Administracyyney Referendarzem w Radzie Stanu.

Z Warszawy d. 14. Stycznia. — Ogłoszonem zostało postanowienie Xięcia Namiestnika Królewskiego składaiące się z sześciu Artykułów i umieszczone w dzienniku praw, iż wszyscy Urzędnicy publiczni odtąd muszą bydź wpisani w Księgę Obywatelską, i wprzód umieszczeni na liście przez Radę Woiew. oczyszczoną, a przez Senat potwierdzoną.

Rossyia.

Z Petersburga. d. 23. Grudnia. — Przez naywyższy dyplomat pod dniem 8. Grudnia, Kijowski Gubernator Cywilny, rzeczywisty Radca Stanu, Bucharin, w nagrodę chwalebney służby mianowany Kawalerem orderu S. Włodzimierza, wielkiego krzyża drugiey klassy.

Na mocy rozporządzenia Cesarskiego, każdy kartownik płacić musi za paszport rocznie 100 rubli, każdego roku sporządzić musi 3 nowe książki kantorowe ogółem 320 kart maiące. Od każdey karty zapłacić ma 2 ruble stęplowego. Dawniey od kartki mechlarzów płacono 50 kopiiek stęplowego, teraz podwyższono na 3 ruble.

Turcyia.

Podług naynowszych wiadomości z Konstantynopola z d. 25. i 29. Grudnia umieszczonych w Dostrzegaczu Austryiackim, cofnęły się woyska Perskie na wszystkich punktach po odebraniu rozkazu z Theranu; w arsenale marynarki i artyleryi pracuią z naywiększym pospiechem, dla uzbroienia pewniey liczby okrętów, które dostarczyć maią załogom Tureckim w Morei zapasów żywności i woiennych, na iakich onym bardzo zbywa. — Głowney twierdzy Napoli di Romanii bronili dotąd Turcy bardzo walecznie; atoli Grecy pościągać mieli znaczne posiłki; oblegaią oni mocno zamek Lepanto i zaięli znowu Atheny.

Baszy Saloniki udało się zaiąć półwysep Kassandry i zawrzeć dobrowolną ugodę z mieszkańcami Monte Santo (góra Athos). Grecy składaią broń; zato zaś obostrzyli sobie, iż żaden Turek nie może pokazać tam zbroyno.

Stolica i iey okolice nie doznały na nowo rozruchów i każdy Muzołman i Chrześciianin oddaie się swoim sprawom. Jednak w d. 20. Grudnia zdarzyły się ważne w swoim rodzaiu rozruchy, sprawione przez uczniów Tureckich. Jak wiadomo, wielka liczba młodzieży (podaią one do kilku tysięcy) wychowywaną iest w Konstantynopolu w instytutach (Medresse) zaprowadzonych przy Meczetach, dla ukształcenia onych na legistów. Należący do meczetu Sułtana Mahometa II. maią naywiększe przywileie i znani są za gorliwych stronników Islamizmu. Jeden z ich nauczycieli, mąż znakomity z nauk, skazany został na wygnanie niedawno z powodu nieprzyzwoitego wyrażenia się względem pewnych środków Rządu. Gdy uczniowie dowiedzieli się o tém, zebrali się w liczbie kilkuset, która wnet doszła do 2000, ruszyli przed dom Muftego, i żądali z wrzaskiem powrotu nauczyciela. Dla okazania, iż nie chcą popełniać gwałtów, złożyli broń a Koran i inne książki pochowali w pasy. Pomimo to, zbiegowisko takie zrządziło rozruch i zapowiedziona rada u Muftego, nie przyszła do skutku. W. Wezyr przybywszy ze strażą przywrócił prędko porządek, a uczniowie rozeszli się w nadziei, że onym niebawnie przywróconym będzie ich oddalony Muderri.

Multany i Wołoszczyzna.

Dostrzegacz Austryiacki zawiera: »Naynowsze wiadomości urzędowe z nad granicy Ziemi Siedmiogrodzkiey iakoteż z granicy Bukowiny nic ważnego nie zawieraią. Od czasu ostatniego Firmanu, nadeszłego do obu Xięstw Multan i Wołoszczyzny wyruszyły słabe załogi Tureckie ku Dunajowi. Tak w d. 1. t. m. nadciągnął do Fokszan oddział artyleryi idący z Jass do Ibraiłowa pod zasłoną 400 Janczarów. Za kilka dni ma nadeyść drugi oddział. Cała siła Turecka w obudwóch Xięstwach nie ma wynosić trzydzieści tysięcy ludzi. W Bessarabii nie widać żadnego poruszenia między woyskiem Rossyyskiem w teyże Prowincyi rozłożonem.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.